

ONDERWIJS
NETWERK
ZUID-HOLLAND

Activerende didactiek

Elisden van Tol

april 2022

Universiteit
Leiden

Bij ons leer je de wereld kennen

ACTIVITEITENVERSLAG SCHOOLJAAR 2021-2022

EEN SAMENWERKING TUSSEN VOORTGEZET EN HOGER
ONDERWIJS VOOR DOCENTPROFESSIONALISERING

INHOUD

Voorwoord	1
Overzicht activiteiten 2021/2022	2
Samenvatting en cijfers	2
Nascholing uitgelicht	4
<i>Energietransitie in de glastuinbouw</i>	4
<i>The English Book Club: Reading 'Maus' in the classroom</i>	4
<i>Wereldburgerschap, de poort naar inclusief onderwijs?</i>	4
<i>Online lessenreeks Stad van de Toekomst</i>	4
<i>Workshop creatief schrijven door schrijfster Alma Mathijssen</i>	4
<i>Drieluik Natuurkunde Quantumtechnologie</i>	4
Symposia Uitgelicht	5
<i>Bètasymposium 2022 – Toekomst van het onderwijs</i>	5
<i>Symposium alfa & gamma 2022 – Kansen en mogelijkheden in de taal- en zaakvakken</i>	7
Overige activiteiten	9
<i>Havo bèta programma</i>	9
<i>Schoolleidersbijeenkomst</i>	9
<i>Alternatieve leeslijst award</i>	9
Over Onderwijsnetwerk Zuid-Holland	11
Wie zijn wij?	11
Wat doen we?	11
Hoe doen we dat?	11
Organisatie & Partners	12
Voortgezet onderwijs	12
Hoger onderwijs	12
Bedrijfsleven en maatschappelijk veld	12
Bijlage	13
Overzicht partnerscholen	13

VOORWOORD

Wat is het nieuwe normaal? Voor Onderwijsnetwerk Zuid-Holland (ONZ) draaide afgelopen jaar om die vraag. Op afstand werken en leren heeft veel van ons gevraagd maar heeft ook veel gebracht. In het aanbieden van hybride en online activiteiten worden we steeds vaardiger. Zo organiseerde we online een nascholingsreeks met Wageningen University & Research en het Bètasymposium werd dit jaar in februari live uitgezonden vanuit Hogeschool Inholland Delft.

Uiteraard beseffen we ons dat de energie ook ligt bij de fysieke bijeenkomsten. We zijn niet voor niks een netwerk: anderen ontmoeten levert veel op. Gelukkig boden we dus naast onze online en hybride bijeenkomsten, ook weer ouderwets fysieke bijeenkomsten aan. Zo vond het symposium 'Kansen en mogelijkheden in de taal- en zaakvakken' dit jaar fysiek plaats in het Museum van Volkenkunde. Het enthousiasme en de energie van sprekers, workshopleiders en deelnemers maakte deze dag tot een zeer geslaagde activiteit. Ook weer volledig fysiek was de TOA inspiratiedag, dit jaar georganiseerd in samenwerking met Hogeschool Rotterdam. En eindelijk kon het havo bèta programma weer volledig bij de hogescholen plaatsvinden.

De kennis en vaardigheden die we hebben opgedaan, in online en fysieke ontmoetingen zie je terug in de activiteiten van komend schooljaar. Het aanbod zal afwisselen in online, fysiek en hybride activiteiten. Zo hopen we dat er voor iedereen weer genoeg te kiezen is!

We zien uit naar komend schooljaar.

Het team van Onderwijsnetwerk Zuid-Holland

OVERZICHT ACTIVITEITEN 2021/2022

SAMENVATTING EN CIJFERS

In schooljaar 2021-2022 hebben **73 activiteiten** voor partners van Onderwijsnetwerk Zuid-Holland plaatsgevonden. Er zijn in schooljaar 2021/2022 **61 vo-scholen** partner bij Onderwijsnetwerk Zuid-Holland. De nascholingen van Onderwijsnetwerk Zuid-Holland hebben we ondergebracht in drie verschillende typen. In de grafiek op pag. 3 zie je de verdeling van typen bijeenkomsten:

1. **Eendaagse nascholing:** een op zichzelf staande bijeenkomst die één keer plaatsvindt op een dag(deel) zoals een workshop, masterclass of lezing. Het gaat hierbij vaak om bijeenkomsten met een vakinhoudelijke grondslag. Denk bijvoorbeeld aan een workshop creatief schrijven voor docenten Nederlands of het Drieluik Natuurkunde waar 3 verschillende onderwerpen uit natuurkunde-didactiek werden besproken. Ook kan het gaan om meer vakoverstijgende thema's zoals motivatie en zelfregulatie bij leerlingen. Er zijn dit jaar **46 eendaagse activiteiten** georganiseerd, een ruime meerderheid.
2. **Meerdaagse nascholing:** een reeks van bijeenkomsten of een PLG (professionele leergemeenschap) rondom eenzelfde thema. Een voorbeeld hiervan zijn de bijeenkomsten van practica bij scheikunde

ONLINE VERSUS OFFLINE

Ook het afgelopen jaar is in de winterperiode een deel van de fysiek geplande bijeenkomsten online doorgegaan. Zo vond de start van The English Book Club toch online plaats in januari en werd ook het bètasymposium geheel online gedaan. De afgelopen twee jaar hebben we met het netwerk veel geleerd van online en hybride werken. Voor komend schooljaar zullen we deze opgedane kennis toepassen en een programma neerzetten met zowel online, fysieke als hybride bijeenkomsten.

of vakdidactiekcafé voor startende leraren geschiedenis. In de bijeenkomsten van Stad van de Toekomst zijn 3 bijeenkomsten georganiseerd met elk steeds een ander subthema. Er zijn dit jaar **10 meerdaagse nascholingen** georganiseerd variërend van 2 tot 6 bijeenkomsten.

3. **Netwerkbijeenkomst:** bijeenkomst waarbij kennisdeling en -uitwisseling centraal staan. Hieronder vallen bijvoorbeeld de coördinatoroverleggen of de schoolleidersbijeenkomsten. Ook het scholennetwerk wiskunde of de docentbijeenkomst natuurkunde zijn voorbeelden hiervan. Er zijn dit jaar **17 netwerkbijeenkomsten** georganiseerd.

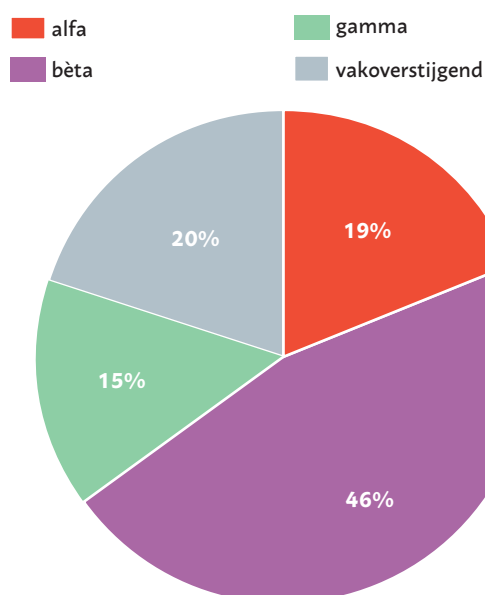

Type nascholing & vakgebieden	Alfa	Bèta	Gamma	Vakoverstijgend	Totaal
Eendaagse activiteiten	9	21	7	9	46
Meerdaagse activiteiten	2	4	2	2	10
Netwerkbijeenkomsten	3	8	3	3	17
Totaal	14	33	12	14	73

Onderwijsnetwerk Zuid-Holland organiseert bijeenkomsten voor verschillende vakgebieden. Bijna de helft van de bijeenkomsten zijn gericht op de bètavakken (46%). Het netwerk heeft in tegenstelling tot de andere vakgebieden al acht jaar ervaring met het organiseren van bijeenkomsten voor deze doelgroep. Voor de alfa- en gammavakken is het netwerk sinds drie jaar actief.

- Afgelopen jaar zijn er voor de taalvakken 14 bijeenkomsten georganiseerd.
- Voor de zaakvakken zijn er 12 bijeenkomsten georganiseerd.
- Er zijn 14 vakoverstijgende bijeenkomsten georganiseerd in het afgelopen schooljaar. Voor meer info zie het diagram op deze pagina.

Verdeling bijeenkomsten en vakgebieden

VAKGEBIEDEN

Alfa: alle taalvakken zoals Nederlands, moderne vreemde talen en klassieke talen.

Bèta: alle exacte schoolvakken zoals biologie, nlt, wis-, natuur- en scheikunde.

Gamma: zaakvakken zoals geschiedenis, maatschappijleer, economie en aardrijkskunde en kunstvakken.

Vakoverstijgend: nascholing over thema's of onderwerpen die zich niet op een specifiek vak richten, zoals stress, hoogbegaafdheid of algemene didactiek.

NASCHOLING UITGELICHT

ENERGIETRANSITIE IN DE GLASTUINBOUW

De nadruk op duurzame ontwikkeling is niet meer weg te denken, ook niet uit het onderwijs. In deze masterclass gingen docenten op bezoek bij glastuinbouwbedrijf Arcadia Chrysanten. De docenten werden bijgepraat op het gebied van technische ontwikkelingen en kregen een rondleiding door de kassen. Ze konden alles vragen over hoe het bedrijf omgaat met duurzame ontwikkelingen en ontdekken hoe de energietransitie in deze branche verloopt.

THE ENGLISH BOOK CLUB: READING 'MAUS' IN THE CLASSROOM

Sinds twee jaar organiseert ONZ de boekenclub, voorheen voor docenten Nederlands maar vanaf dit schooljaar ook voor docenten Engels: The English Book Club. De aftrap vond plaats in januari met als boek de *graphic novel* 'Maus' van Art Spiegelman. Onder leiding van Sara Polak en Catrin Cannock gingen docenten in gesprek met elkaar over dit literaire stripverhaal en hoe dit te gebruiken in de Engelse les.

WERELDBURGERSCHAP, DE POORT NAAR INCLUSIEF ONDERWIJS?

Jiwan Does & Arthur Pormes namen initiatief om dit jaar een aantal thema's rondom burgerschap te programmeren binnen ONZ. In april vond een sessie plaats over wereldburgerschap en inclusief lesgeven. Miguel Heilbron (oprichter Fawaka Burgerschap) opende de bijeenkomst en vertelde over zijn project die de tijdlijn in de geschiedenisles een stuk inclusiever maakt. Vervolgens gaf Sarita Bajnath een prikkelende workshop over culturele sensitiviteit waarin deelnemers werden uitgedaagd te ontdekken met welke bril zij naar de wereld kijken. Tot slot konden deelnemers kiezen tussen een workshop over gekleurd leiderschap of de verrijking van het onderwijscurriculum met het thema Nederlands-Indië. Een inspirerende en vooral prikkelende middag met veel mooie discussies en gesprekken tussen de deelnemers.

ONLINE LESSENREEKS STAD VAN DE TOEKOMST

Deze online collegereeks werd samen met Wageningen University & Research (WUR) georganiseerd. In drie bijeenkomsten werden verschillende thema's belicht: stadslandbouw, waterbeheer en klimaatadaptatie. Dit laatste onderwerp was onder leiding van Rob Roggema (lector Landschapinclusief Ontwerpen & Bouwen bij Inholland) en Ted van der Klaauw (docent Ruimtelijke ordening, Planologie & Stedenbouw bij Inholland). Roggema vertelden de deelnemers meer over de grote uitdagingen waar toekomstige steden mee te maken krijgen en hoe je hierin je ontwerp rekening mee kan houden. Van der Klaauw ging vervolgens in op het thema hittestress en hoe we onze steden kunnen weren tegen steeds verder oplopende temperaturen. Tot slot gingen de deelnemers aan de slag met een casus over hun eigen stad die zij ook in de klas met leerlingen kunnen uitvoeren.

WORKSHOP CREATIEF SCHRIJVEN DOOR SCHRIJFSTER ALMA MATHIJSEN

In samenwerking met het Literatuurmuseum Den Haag organiseerde we de workshop creatief schrijven. Docenten Nederlands (en een enthousiaste docent Engels) startten met een rondleiding door het depot van het museum. Schrijfster Alma Mathijssen ging vervolgens met de deelnemers in gesprek over de kracht van verhalen. In de workshop kregen docenten praktische tips en gingen zij zelf aan de slag met verschillende lesideeën om leerlingen met meer plezier te laten schrijven.

DRIELUIK NATUURKUNDE QUANTUMTECHNOLOGIE

In samenwerking met QuTech organiseerden we een bijzonder drieluik met het thema Quantumtechnologie met een lezing door Spinozawinnaar Lieven Vandersypen, een labtour met uitleg over Quantum computing, quantuminternet en het recente Qubit onderzoek en daarop aansluitend een quantumworkshop met demonstraties van proeven voor in de klas en toelichting op de nieuw te ontwikkelen NLT module. Het thema is zo veelzijdig en toepasbaar in het onderwijs dat het bètasymposium 2023 in het teken zal staan van Quantumtechnologie.

SYMPOSIA UITGELICHT

BËTASYMPOSIUM 2022 – TOEKOMST VAN HET ONDERWIJS

Op 4 februari 2022 vond het jaarlijkse bètasymposium plaats van Onderwijsnetwerk Zuid-Holland. Op het symposium ontmoetten bètadocenten en TOA's uit het voortgezet onderwijs elkaar en was er ruimte om van en met elkaar te leren. Onder andere experts uit het bedrijfsleven, vaksteunpuntcoördinatoren, vakdidactici en hogeronderwijsinstellingen deelden hun ideeën en ontwikkelingen.

Het symposium werd live uitgezonden op vrijdag 4 februari vanuit hogeschool Inholland Delft. Tijdens de centrale momenten was Maaïke van der Voort, docent bij het Veurs Lyceum in Leidschendam-Voorburg, de facilitator. Tijdens het symposium gingen deelnemers actief met elkaar aan de slag in verschillende sessies met zowel vakinhoudelijke als vakoverstijgende thema's. Voor elke docent, zowel havo en vwo, TOA, bètacoördinator, schoolleider en geïnteresseerde was er een geschikte sessie. Hieronder is een kleine impressie gegeven, het volledige sfeerverslag is [hier](#) te vinden.

BËTASYMPOSIUM 2022

THEMA'S

“Energie transitie is een actueel onderwerp wat bij de vakken O&O en natuurkunde wordt besproken. Voor leerlingen is het vaak een abstract onderwerp. Door docenten ruimte te geven aan het vormgeven van hun eigen onderwijs is het mogelijk om in de lessen verbinding te maken met de actuele maatschappelijke thema's.”

MAAÏKE VAN DER VOORT
docent Veurs Lyceum

“Ik ben hoopvol voor de toekomst van het onderwijs. Het is noodzaak om de praktijk verder naar het onderwijs te brengen. Door leerlingen meer ondernemende skills aan te bieden breng je het voortgezet onderwijs, bedrijven en het hoger onderwijs bij elkaar. Er zijn al sprankelende voorbeelden te noemen, maar het gebeurt toch nog te weinig. Alle initiatieven zijn nodig om dit verder te brengen. Vraag vooral ook aan de leerlingen waar zij zich voor interesseren en wat zij willen.”

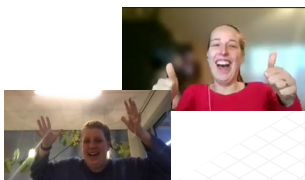
FABIAN VAN DER HORST
Directeur Agri, Food & Life Sciences
en Vestigingsdirecteur Delft -
Hogeschool Inholland Delft

“Ik zie veel enthousiasme bij de docenten. Als het onderwijs hart eenmaal gaat kloppen krijg je dat niet stil. Tegelijkertijd is het lerarentekort en de hoge werkdruk zorgelijk. Daarom zetten wij met kracht in op het werven van studenten om de lerarenopleiding te doen als masterstudie. Het is belangrijk om docenten te hebben en te houden. Doordat zij onderdeel zijn van de faculteit van de universiteit is er een directe connectie in de opleiding met de nieuwste inzichten uit de wetenschap. Met fundamentele kennis en de basisvakken kom je tot toekomstige oplossingen. Via de bètalararenopleiding en het Bëtasteunpunt kunnen we deze wetenschappelijke kennis direct uitwisselen met het voortgezet onderwijs.”

PAULIEN HERDER
Decaan van de faculteit Technische
Natuurwetenschappen, TU Delft

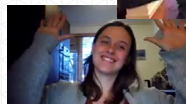
ERVARINGEN EN REACTIES

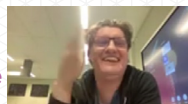
"Heel leuk! Tot de volgende keer!"

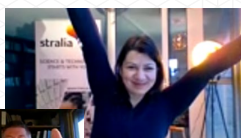
"Dank jullie wel voor de inspiratie en goede zorgen!"

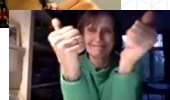
"Hartstikke bedankt voor deze mogelijkheid!"

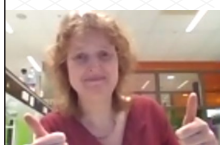
"Ieder jaar weer een inspirerende bijeenkomst!"

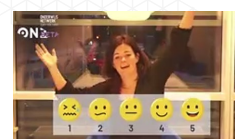
"Wel mooie bijeenkomst!!!!!!!"

"Online is goed te doen en een voordeel: zonder reistijd."

"Top georganiseerd allemaal. Tempo & techniek waren uitstekend! En de inhoud ook natuurlijk!"

SYMPOSIUM ALFA & GAMMA 2022 – KANSEN EN MOGELIJKHEDEN IN DE TAAL- EN ZAAKVAKKEN

De wereld verandert en het onderwijs verandert met haar mee. Ook voor de taal- en zaakvakken betekent dit dat we constant in beweging zijn ons onderwijs aan te passen op hedendaagse thema's. Mede door (nieuwe) onderwerpen zoals burgerschap en de discussie rondom een nieuw en toekomstgericht curriculum gaan we ons onderwijs anders organiseren. Tijdens het symposium werden mooie initiatieven en ontwikkelingen in deze vakgebieden gedeeld en werd gekeken hoe dit kan worden toegepast binnen de les.

8 april 2022

Symposium 'Kansen en mogelijkheden in de taal- en zaakvakken'

De eerste spreker van de dag is Markus Davidsen, universitair docent Godsdienstsociologie aan de Universiteit Leiden. Davidsen is van origine Deens en legde uit wat we kunnen leren van het Deense onderwijsmodel waarbij de taal- en zaakvakken veel sterker staan in het vo. Het verschil begint al in het primair onderwijs wat in Denemarken tot wel tien jaar kan duren. In de laatste drie jaar hebben alle leerlingen Deens, geschiedenis en twee moderne vreemde talen en twee jaar religie en maatschappijleer. Die sterke positie van de alfa- en gammavakken werkt door in het hoger onderwijs.

De tweede spreker, Suzanne Adema, is universitair docent bij de Faculteit Geesteswetenschappen en geeft daarnaast ook les in het voortgezet onderwijs. Zij bespreekt het onderzoeksproject Anchoring Innovation, het verankeren van innovatie. In dit project wordt gesteld dat de klassieke oudheid geschikt bronmateriaal levert om meer zicht te kunnen krijgen op de menselijke aspecten van vernieuwing. Adema ging in op hoe innovaties worden verankerd in wat al bekend is: 'zitten is het nieuwe roken', orange is the new black' en 'oud is het nieuwe nieuw'. Zij sloot af met ideeën hoe je hierin je eigen lespraktijk mee aan de slag kan, zowel voor de talen als zaakvakken.

Mijn vak saai? Nou nee! De bevlogen Carmen van den Bergh (LUCAS, Universiteit Leiden) liet met veel passie zien hoe interessant en spannend de taalvakken zijn. Aan de hand van haar A-tot-Z methode, waarbij actuele thema's en maatschappelijke problemen centraal staan, bogen meer dan 20 deelnemers zich over de vraag: Bestaat er een "magische formule" om je lessen om te toveren tot onvergetelijke ervaringen? Wie kan dit beter dan een gemotiveerde leerkracht, die met zijn expertise en passie voor de taal de leerlingen kan inspireren en hen emotioneel weet aan te spreken? Al deze vraagstukken ontketend een interactief debat, waarbij leerkrachten, schooldecanen en beleidsmakers handige tips, voorbeelden en inspirerende ideeën deelden met elkaar.

In de workshop Debat & DNA gaan de deelnemers actief aan de slag met ethische vraagstukken rondom DNA. Na een supersnelle introductie van Leonie Kaptein (DNA in Beeld) op het thema DNA gingen de deelnemers zelf aan de slag met de stelling: Goede ouders bieden hun kinderen zoveel mogelijk genetische voordelen door de inzet van moderne technologieën. In twee groepen – een groep voor en een groep tegen de stelling - bereidde ze zich voor. Onder leiding van Alexander Schinkel barstte de discussie los en werden van beide kanten relevante argumenten geopperd. De bijeenkomst eindigde met praktische tips voor debat in de klas en het uitroepen van de winnaars van vandaag.

‘Wat kunnen we leren van de bètavakken?’ Deze vraag stond centraal tijdens de workshop van Iris Hermens van Kabold. De bètavakken hebben over het algemeen steeds vaker een cool imago waar dat voor de taal- en zaakvakken nog achter kan blijven. Daarnaast is er ook druk vanuit ouders om voor ‘een goede toekomst’ toch voor een bètaprofiel te kiezen. De docenten onderzochten waar dit vandaan komt en hoe deze ontwikkelingen ook in het voordeel van eigen vakken in te zetten is. Zo kwamen zij tot de conclusie dat het vinden van je passie en persoonlijke ontwikkeling een grotere rol zou moeten spelen. Door je lessen meer in te richten op ook persoonlijke ontwikkeling en interesse van leerlingen sluit je meer aan bij praktische relevante en het nut voor hun toekomst.

Wat is perspectiefgericht onderwijs en hoe kan ik dit inzetten in mijn lessen? Alma Kuijpers en Eveline de Boer (ICLON) namen het museum zelf als onderzoeksobject om deze vragen te beantwoorden. Zij legde de deelnemers uit hoe je activerende lessen kan ontwerpen rondom een specifiek onderwerp of thema. Door leerlingen vanuit verschillende perspectieven ergens naar te laten kijken kunnen zij verschillende vragen stellen. Op de afdeling Australische kunst van het museum dachten docenten na over welke vragen bij hen opkwamen aan de hand van de verschillende objecten. Mocht je meer willen weten over perspectiefgericht onderwijs klik op deze link.

Een symposium kan natuurlijk niet worden afgesloten zonder borrel! Onder het genot van verschillende hapjes en drankjes werd er druk nagepraat over de verschillende sprekers en workshops. Na twee jaar elkaar enkel online te hebben gezien was dit een welkome ontmoeting. Wij willen alle sprekers, workshopleiders, ondersteuners en deelnemers hartelijk danken voor hun enthousiaste deelname aan een geslaagde editie van het symposium!

OVERIGE ACTIVITEITEN

HAVO BÈTA PROGRAMMA

Sinds 2017 geeft het havo bèta programma invulling aan de behoefte van docenten om hun havo leerlingen met een bèta profiel hun talenten te laten ontplooiën. Tijdens het programma krijgen leerlingen gedurende vier middagen een kijkje in de keuken bij een hbo-instelling. Dit jaar schreven vijftig havo leerlingen met een Natuur-profiel zich in. De leerlingen zijn afkomstig van verschillende ONZ-scholen en volgden één van de vijf programma's: Toegepaste Wiskunde en Applied data Science & Artificial Intelligence van Haagse Hogeschool; Bio-Informatica en Informatica van Hogeschool Leiden; Engineering & Applied Science van Hogeschool Rotterdam. Leerlingen gaan in hun lessen voor het eerst zelf op pad, leren hun talenten ontdekken en oriënteren zich op hun toekomstige opleiding.

TOA INSPIRATIEDAG ZUID-HOLLAND

Hogeschool Rotterdam en Onderwijsnetwerk Zuid-Holland hebben de handen ineen geslagen om juni 2022 een TOA-dag te organiseren op locatie van Hogeschool Rotterdam. Op deze dag kwamen zo'n zestig Technische onderwijsassistenten uit regio Zuid-Holland samen om een inspirerend programma te volgen met verschillende workshops natuurkunde, scheikunde en biologie. In 2020 heeft Onderwijsnetwerk Zuid-Holland op verzoek van het netwerk voor het eerst een TOA-dag georganiseerd bij het Rijswijks Lyceum. Door Corona was deze voor een groot deel online. Dit jaar hebben we kunnen opschalen en hebben we een divers fysiek dagprogramma met wel 16 workshops.

Technisch Onderwijsassistenten (TOA's) hebben een belangrijke rol bij biologie-, natuurkunde- en scheikundelessen op het voortgezet onderwijs. Doel van deze dag was met elkaar praktijkervaring uit te wisselen en nieuwe kennis op te doen en deze nieuwe ervaringen mee te nemen naar de eigen school en klas. Juist de Technische Onderwijs Assistenten brengen met hun

practica direct het enthousiasme over aan de leerlingen. Steeds belangrijker nu de cijfers aangeven dat er elk jaar minder leerlingen voor een bèta profiel kiezen. Dit merkt ook de techniek sector.

SCHOOLEIDERSBIJEENKOMST

Onderwijsnetwerk Zuid-Holland is een netwerk waarin vo-docentprofessionalisering in alle schoolvakken centraal staat. Wij vinden het een meerwaarde om schoolleiders te betrekken bij de thema's die zowel in het voortgezet en hoger onderwijs spelen. Op deze manier vindt er aansluiting plaats bij de professionaliseringsomgeving en -cultuur en voelen docenten zich gesteund en gefaciliteerd om deel te nemen aan de activiteiten. Dit jaar was het onderwerp: Hoe werk je als vo-school of ho-instelling samen aan een inclusieve cultuur en welke docentprofessionalisering, bijscholing, variaties van lessen en aanbod zijn nodig? Na een introductie op het thema, gingen de schoolleiders in gesprek met studenten die hun ervaringen op het gebied van inclusiviteit deelden. Er werd gesproken over het wegnemen van vooroordelen, het belang van ouders en rolmodellen. De tips worden meegenomen in het scholingsprogramma voor komend schooljaar.

ALTERNATIEVE LEESLIJST AWARD

Afgelopen schooljaar organiseerde Onderwijsnetwerk Zuid-Holland en de faculteit Geesteswetenschappen van universiteit Leiden **de alternatieve-leeslijst-awards**. Deze award is in het leven geroepen om boeken onder de aandacht te brengen die scholieren kunnen enthousiasmeren voor literatuur. Leerlingen, docenten, studenten en andere boekenliefhebbers uit het mbo, voortgezet en hoger onderwijs konden hun favoriete boek nomineren. Er waren geen restricties aan het nomineren van een boek en in iedere taal kon een boek genomineerd worden. Naast het nomineren van een boek kon je ook een pitch opnemen om zo een

award in de wacht te kunnen slepen. Goran Bouaziz, student Nederlandse Taal en Cultuur aan de Universiteit Leiden, is de winnaar van de Alternatieve Leeslijst Award. Bouaziz maakte de winnende pitch, waarin hij *Het mysterie van de Mondscheinsonate* van Willy Corsari op zeer overtuigende en enthousiaste wijze aanprijst. Bekijk [hier](#) de winnende pitch van Goran Bouaziz over *Het mysterie van de Mondscheinsonate*.

DE TOP 10 VAN DE ALTERNATIEVE LEESLIJST

(op alfabetische volgorde)

Hanna Bervoets – *Alles wat er was* (Nederlandstalig)

Willy Corsari – *Het mysterie van de Mondscheinsonate* (Nederlandstalig)

Adeline Dieudonné – *La vraie vie* (Franstalig)

Wilma Geldof – *Elke dag een druppel gif* (Nederlandstalig)

Bernadette Heiligers – *Schutkleur* (Nederlandstalig)

Wolfgang Herrndorf – *Tschik* (Duitstalig)

Roxane van Iperen – *'t Hooge Nest* (Nederlandstalig)

Cixin Liu – *Het Drielichamenprobleem* (Nederlandstalig, vertaling uit het Chinees)

Matt Ruff – *Lovecraft Country* (Engelstalig)

Dimitri Verhulst – *De helaasheid der dingen* (Nederlandstalig/Vlaams)

Hanya Yanagihara – *A Little Life* (Engelstalig)

Van de top 10 van genomineerde boeken is een poster gemaakt, die [hier](#) is te downloaden.

OP DE HOOGTE BLIJVEN

Om op de hoogte te blijven van de nieuwe activiteiten en andere ontwikkelingen van Onderwijsnetwerk Zuid-Holland, ga naar

www.onderwijsnetwerkwzuidholland.nl

schrijf je in voor onze [nieuwsbrief](#) of volg ons op [LinkedIn](#).

OVER ONDERWIJSNETWERK ZUID-HOLLAND

WIE ZIJN WIJ?

Onderwijsnetwerk Zuid-Holland (ONZ) is een samenwerking tussen Universiteit Leiden en Technische Universiteit (TU) Delft, met verschillende partners uit het onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen. Dit netwerk is ontstaan vanuit Regionaal Steunpunt Leiden (met de Universiteit Leiden als penvoerder) en Bèta steunpunt Zuid-Holland (met als penvoerder TU Delft). Het Onderwijsnetwerk verbindt het voortgezet onderwijs (vo) met hogescholen en universiteiten (ho), waarbij aansluiting en docentprofessionalisering centraal staan. Daarnaast werken verschillende bedrijven en maatschappelijke instellingen uit de regio met ons aan de bevordering van praktijkgericht en actueel onderwijs.

WAT DOEN WE?

Door de kennis en kunde van vo, ho en bedrijfsleven te verbinden zorgen we met elkaar voor:

- Kwalitatief beter onderwijs: docenten passen nieuwe inzichten en opgedane vaardigheden en kennis toe in de klas.
- Vernieuwend onderwijs: door de docenten meer inzicht in de trends en ontwikkelingen binnen hun vakgebied te geven, zowel vanuit het onderwijsveld als bedrijfsleven.
- Aansluitend onderwijs: door de samenwerking tussen het voortgezet- en hoger onderwijs en aansluiting op de arbeidsmarkt.

Onderwijsnetwerk Zuid-Holland faciliteert dit door het organiseren van professionaliserings-activiteiten en netwerkbijeenkomsten voor docenten, gericht op de vragen en behoeften uit het onderwijs. Hierin hebben we inmiddels al 7 jaar ervaring. Door te inspireren, te motiveren en te professionaliseren zorgen we ervoor dat docenten hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen en inzetten.

HOE DOEN WE DAT?

Onderwijsnetwerk Zuid-Holland organiseert verschillende bijeenkomsten en activiteiten op het gebied van professionalisering en maakt daarin onderscheid in vier vakgebieden:

Bèta: Onder bèta vallen de exacte schoolvakken zoals biologie, natuur, leven en technologie (nlt), ontwerpen, wiskunde, informatica, natuurkunde en scheikunde.

Alfa: Hieronder vallen de taalvakken zoals Nederlands, Engels, Frans, Duits en Spaans en de klassieke talen Grieks en Latijn.

Gamma: Dit betreft de zaakvakken zoals geschiedenis, aardrijkskunde, economie en maatschappijleer en de kunstvakken zoals beeldende vorming en muziek.

Vakoverstijgend: Hieronder valt bijscholing gericht op didactische of pedagogische vaardigheden, individuele ontwikkeling of teamontwikkeling, thematisch onderwijs en vakoverstijgend samenwerken. Samen met onze partners zetten we een breed aanbod neer van activiteiten voor deze vakgebieden.

ORGANISATIE & PARTNERS

Omdat Onderwijsnetwerk Zuid-Holland is ontstaan uit twee regionale steunpunten, bestaat het netwerk uit twee uitvoerende organisaties: Universiteit Leiden en TU Delft. Beide organisaties bestaan uit een directeur of programmamanager, vaksteunpuntcoördinatoren of vakdidactici en ondersteunende staf. De steunpunten werken nauw samen om goed op elkaar af te stemmen en samen een lijn te trekken in beleid en strategie. Het gezamenlijke aanbod wordt aangeboden via Onderwijsnetwerk Zuid-Holland.

Onderwijsnetwerk Zuid-Holland biedt een platform waarin docenten, TOA's, coördinatoren, teamleiders, schoolleiders en andere geïnteresseerden uit het voortgezet en hoger onderwijs elkaar ontmoeten. In het netwerk participeren 3 universiteiten, 4 hogescholen en 61 vo-scholen. Alle partners ontmoeten elkaar zowel tijdens overleggen, professionaliseringsactiviteiten en aansluitingsbijeenkomsten als in meer informele overleggen. Bij deze bijeenkomsten en activiteiten richten we ons op:

- Aansluiting tussen het voortgezet en hoger onderwijs
- Ontmoetingen tussen docenten en schoolleiders van verschillende vo-scholen
- Samenwerking met bedrijven en maatschappelijke instellingen uit de regio
- Ontwikkeling van nieuwe leermodules en lesmateriaal in bijvoorbeeld professionele leergemeenschappen (PLG's)

VOORTGEZET ONDERWIJS

Onderwijsnetwerk Zuid-Holland werkt op basis van partnerschap met vo-scholen. Scholen betalen lidmaatschapsgeld waardoor alle docenten van deze school het aanbod) gratis of tegen gereduceerd tarief kunnen volgen. In het schooljaar 2021/2022 waren er **61 scholen** partner van het netwerk (zie bijlage op pagina 13). Op iedere partnerschool is een alfa-, gamma- en bèta-coördinator aangesteld. Deze coördinatoren zijn het eerste aanspreekpunt voor Onderwijsnetwerk Zuid-Holland. Tenminste vier keer per jaar ontmoeten de coördinatoren elkaar tijdens het coördinatorenoverleg. Hier vindt onderlinge uitwisseling plaats en halen we de vraag op vanuit de vo-scholen. De coördinatoren zorgen daarnaast voor de verspreiding en communicatie over het aanbod van Onderwijsnetwerk Zuid-Holland op hun school. Dit doen zij door het delen van contactgegevens

en het aanmoedigen van collega's om nascholing te volgen. De coördinator in de school is dan ook de collega om meteen aan te schieten als een docent (of het team) specifieke wensen over nascholing heeft.

HOGER ONDERWIJS

Binnen Onderwijsnetwerk Zuid-Holland participeren drie universiteiten: Universiteit Leiden, TU Delft en Erasmus Universiteit Rotterdam, en vier hogescholen: De Haagse Hogeschool, Inholland Delft, Hogeschool Leiden en Hogeschool Rotterdam. Op iedere hogeschool en universiteit die bij Onderwijsnetwerk Zuid-Holland is aangesloten is een instellingscoördinator aangesteld. Deze persoon participeert in het netwerk door deel te nemen aan de bijeenkomsten en mee te denken over de ontwikkeling van het professionaliseringsaanbod. Zo blijft het netwerk op de hoogte van de ontwikkelingen in het hoger onderwijs en wordt het aanbod vanuit de aangesloten instellingen goed afgestemd. De verschillende instellingen denken na over hoe de aansluiting met het voortgezet onderwijs, maar ook tussen de hoger onderwijsinstellingen verbeterd kan worden en bedenken en maken professionaliseringsactiviteiten voor leraren en leerlingen binnen het voortgezet onderwijs.

BEDRIJFSLEVEN EN MAATSCHAPPELIJK VELD

Naast samenwerking met onderwijsinstellingen werkt het netwerk samen met het bedrijfsleven en maatschappelijke of culture instellingen. Deze partners denken mee in de ontwikkeling van nascholing voor docenten of (mede-)organiseren bijeenkomsten waarbij docenten met de praktijk in aanraking komen. Een aantal van deze partners zijn:

- DebatUnie
- Digital Operations Centre
- Gemeente Leiden
- Jet-Net & TechNet
- Kabold (voorheen LOLmakers)
- KasGroeit!
- Leiden Educational Fieldlab (het LEF)
- Leidse Aanpak voor Talentontwikkeling
- Leve DNA!
- Literatuurmuseum Den Haag
- LUMC
- Naturalis
- Sterk Techniekonderwijs Haaglanden
- Techniekpact
- Technolab

Landelijke samenwerking. Onderwijsnetwerk Zuid-Holland is een regionaal vo-ho Netwerk, Verspreid over Nederland werken 28 universiteiten en hogescholen, ruim 360 havo/vwo-scholen, het bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen en de eerste- en tweedegraads lerarenopleidingen samen in tien regionale vo-ho netwerken. Kijk voor meer informatie over de vo-ho netwerke www.vohonetwerken.nl

BIJLAGE

OVERZICHT PARTNERSCHOLEN

1. **Alfrink College** / Zoetermeer
2. **Andreas College** locatie Pieter Groen / Katwijk
3. **Antoniuscollege** / Gouda
4. **Bonaventuracollege Burggravenlaan** / Leiden
5. **Bonaventuracollege Mariënpoolstraat** / Leiden
6. **Christelijk College De Populier** / Den Haag
7. **Christelijk Gymnasium Sorghvliet** / Den Haag
8. **Christelijk Lyceum** / Delft
9. **CSG De Lage Waard** / Papendrecht
10. **CSG Willem van Oranje** / Oud Beijerland
11. **Da Vinci College Kagerstraat** / Leiden
12. **Dalton** / Den Haag
13. **Dalton Lyceum** / Barendrecht
14. **De Ring van Putten** / Spijkenisse
15. **Driestar College** / Gouda
16. **Edith Stein College** / Den Haag
17. **Farelcollege** / Ridderkerk
18. **Fioretti College** / Lisse
19. **GSR** / Rotterdam / Rijswijk
20. **Gymnasium Haganum** / Den Haag
21. **Haags Montessori Lyceum** / Den Haag
22. **Het Rijnlands Lyceum** / Oegstgeest
23. **Het Rijnlands Lyceum** / Sassenheim
24. **Het Rijnlands Lyceum** / Wassenaar
25. **Het Vlietland College** / Leiden
26. **Hofstad Lyceum** / Den Haag
27. **IJsselcollege** / Capelle a/d IJssel
28. **ISW Gasthuislaan** / s-Gravenzande
29. **ISW Hoogeland** / Naaldwijk
30. **Johan de Witt Gymnasium** / Dordrecht
31. **Johan de Witt scholengroep** / Den Haag
32. **Laurens Lyceum** / Rotterdam
33. **Lentiz Revislyceum** / Maassluis
34. **Leo Kannercollege** / Leiden
35. **Leonardo College**, Leiden
36. **Lyceum Kralingen** / Rotterdam
37. **Lyceum Schravenlant** / Schiedam
38. **Lyceum Ypenburg** / Den Haag
39. **Marecollege** / Leiden
40. **Maris College Belgisch Park** / Den Haag
41. **Melanchthon** / Bergschenhoek
42. **Montaigne Lyceum**, / Den Haag
43. **Northgo College** / Noordwijk
44. **Oranje Nassau College** / Zoetermeer
45. **OSG Hugo de Groot** / Rotterdam
46. **Picasso Lyceum** / Zoetermeer
47. **RGO Goeree-Overflakkee** / Middelharnis
48. **Rijswijks Lyceum** / Rijswijk
49. **Scala College** / Alphen a/d Rijn
50. **Scholengemeenschap Spieringshoek** / Schiedam
51. **Segbroek College** / Den Haag
52. **Stanislascollege** / Pijnacker
53. **Stanislascollege Westplantsoen** / Delft
54. **Stedelijk Gymnasium Leiden Athena** / Leiden
55. **Stedelijk Gymnasium Leiden Socrates** / Leiden
56. **Stedelijk Gymnasium Schiedam** / Schiedam
57. **VAVO Haaglanden** / Den Haag
58. **Veurs Lyceum** / Leidschendam
59. **Visser 't Hooft Lyceum** / Leiden
60. **Wolfert Tweetalig** / Rotterdam
61. **Zuider Gymnasium** / Rotterdam

ONDERWIJS
NETWERK
ZUID-HOLLAND

EEN SAMENWERKING TUSSEN
HET VOORTGEZET EN HOGER
ONDERWIJS VOOR
DOCENTPROFESSIONALISERING.

ONDERWIJSNETWERK ZUID-HOLLAND IS ONTSTAAN
VANUIT BËTASTEUNPUNT ZUID-HOLLAND
(TECHNISCHE UNIVERSITEIT DELFT) EN REGIONAAL
STEUNPUNT LEIDEN (UNIVERSITEIT LEIDEN).

Het onderwijsnetwerk verbindt het voortgezet
onderwijs, hogescholen en universiteiten waarbij
docentprofessionalisering en aansluiting centraal
staan. Daarnaast werken verschillende bedrijven en
maatschappelijke instellingen uit de regio met ons aan
de bevordering van praktijkgericht en actueel onderwijs.

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP
WWW.ONDERWIJSNETWERKZUIDHOLLAND.NL

